

Yrkesskola eller universitet?

Forna tiders universitet, dit man kom för att bli lärd, är ett minne blott. Idag har vi fått linjer, genom vilka man strömmar till en väntande arbetsmarknad. Universitetet har med andra ord blivit en strömlinjeformad yrkesskola. Det är självklart att detta inte endast påverkar grundutbildningen. Även forskning och forskarutbildning påverkas av den för tillfället rådande bedömningen av efterfrågan på yrkesutbildad arbetskraft. Det är nog bra med yrkesskolor, men de får inte kväva den intellektuella kraft som finns i ett obundet system, där den enskilde individen själv får pröva sig fram.

En omfattande byråkratisk apparat ombesörjer numera antagningen till högskolorna. Icke desto mindre kommer beskedet till de ivriga studenterna mycket sent, strax före terminsstarten på hösten. Den som väntar på något gott, väntar inte för länge, vilket emellertid ofta inte gäller dagens studenter. För många som väntar på beskedet gäller nämligen en alldeles speciell ordning. För den som söker till en linje gäller urvalskriterier, enligt vilka betygen från gymnasial utbildning är det viktigaste. För den som inte vill gå på en linje går det bra att ansöka till enstaka kurs. Här gäller emellertid inte samma urvalskriterier, utan vid brist på platser lottar man ut platserna bland samtliga

sökande. Den duktige student, som har en annan idé om utbildningens uppläggning är den som råder i den byråkratiska apparaten, löper alltså stor risk att hamna utanför systemet. Han eller hon kan naturligtvis ha tur och komma in på den spärrade kursen. Därefter är det emellertid åter dags för fru Fortuna att fälla avgörandet och hon tar ingen hänsyn till att studenten har spetsat alla sina tentamina.

Förutom den besvärande bristen på logik i antagningssystemet innebär det att man styr de bästa studenterna in på linjer, där de bl a kommer att ägna tid åt sådant som de helst skulle vilja undvika. Antagningssystemet blir en prövning för rättskänslan, samtidigt som styrningen mot linjer begränsar den enskildes möjligheter. Linjesystemet innebär också att konkurrensen mellan olika ämnen och institutioner hämmas och att institutioner med låg standard garanteras resurser.

Det nuvarande systemet bör snart ändras så att lottningsförfarandet försvinner. Det bör också bli lättare för studenterna att självständigt välja inriktningen på utbildningen. Det finns inga rimliga skäl till att begränsa studenternas valmängd på det sätt som nu görs i systemet med linjer.

BENGT ASSARSSON